

Chủ đề: Những vấn đề chung
về tạo lập văn bản

☆ ✍️ Tuần 6, tiết 18 ☆

LIÊN KẾT CÁC ĐOẠN VĂN TRONG VĂN BẢN

MÔN NGỮ VĂN 8

Nêu các cách trình bày
nội dung đoạn văn? Đặc
điểm của từng cách trình
bày ?

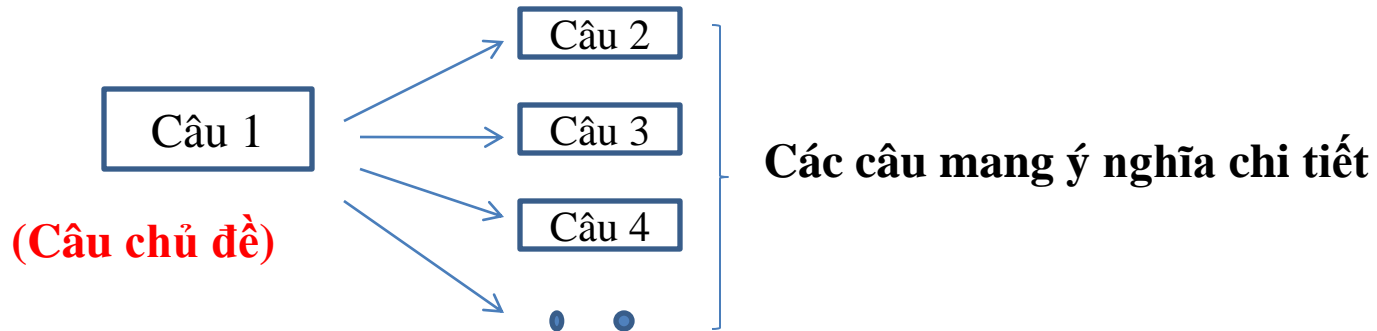
Cách trình bày nội dung đoạn văn

1. Đoạn song hành

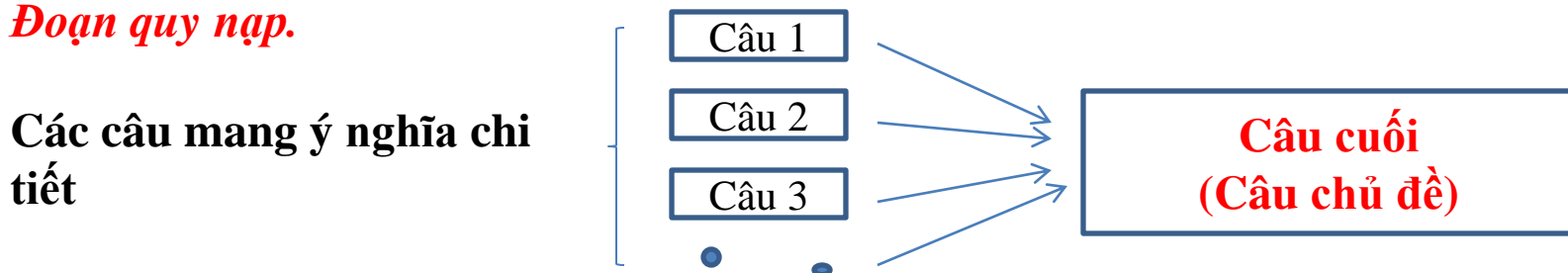

(Các câu bình đẳng nhau về mặt ý nghĩa, cùng tập trung thể hiện một chủ đề).

2. Đoạn diễn dịch

3. Đoạn quy nạp.

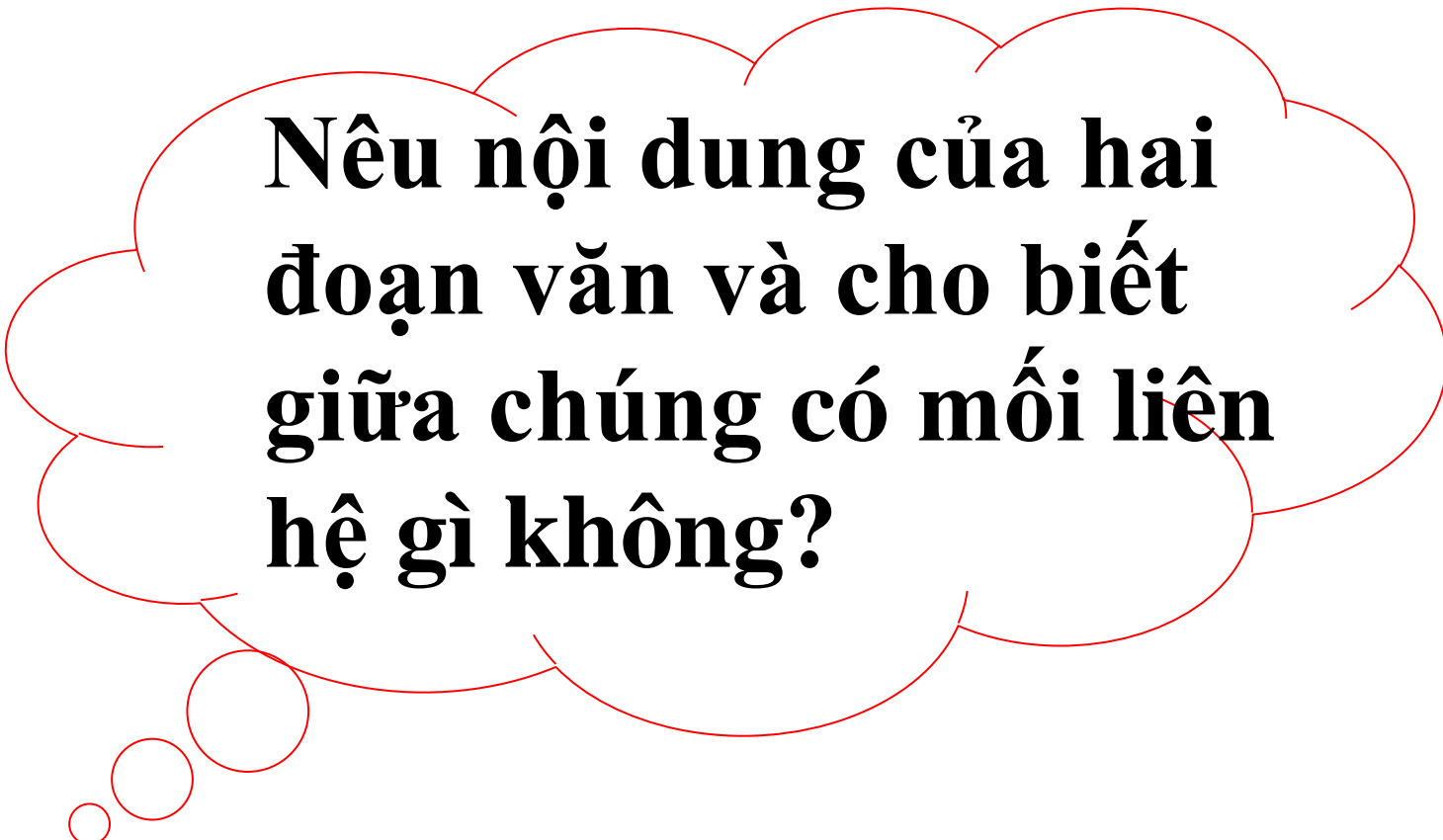
I. TÁC DỤNG CỦA VIỆC LIÊN KẾT CÁC ĐOẠN VĂN:

1. Xét ví dụ: SGK/50

Trước sân trường làng Mĩ Lí dày đặc cả người. Người nào áo quần cũng sạch sẽ, gương mặt cũng vui tươi và sáng sủa.

Lúc đi ngang qua làng Hòa An bấy chim quyên với thằng Minh, tôi có ghé lại trường một lần. Lần ấy trường đối với tôi là một nơi xa lạ. Tôi đi chung quanh các lớp để nhìn qua cửa kính để nhìn mấy bản đồ treo trên tường, Tôi không có cảm tưởng nào khác là nhà trường cao ráo và sạch sẽ hơn các nhà trong làng.

A red thought bubble with a scalloped border and three smaller circles at the bottom left. Inside the bubble, the text is written in a bold, black, serif font.

**Nêu nội dung của hai
đoạn văn và cho biết
giữa chúng có mối liên
hệ gì không?**

Đoạn 1:

Tả cảnh sân trường Mỹ Lý ngày tựu trường.

Đoạn 2:

Cảm giác của nhân vật “tôi” một lần ghé qua trường gần đây

Cả hai đoạn văn cùng viết về ngôi trường ấy nhưng không có sự gắn bó.

I. TÁC DỤNG CỦA VIỆC LIÊN KẾT CÁC ĐOẠN VĂN:

1. Xét ví dụ: SGK/50

 Ví dụ 1: Hai đoạn không có sự liên kết do không nêu rõ thời điểm.

Trước sân trường làng Mĩ Lí dày đặc cả người. Người nào áo quần cũng sạch sẽ, gương mặt cũng vui tươi và sáng sủa.

Trước đó mấy hôm, lúc đi ngang qua làng Hòa An bấy chim quyên với thặng Minh, tôi có ghé lại trường một lần. Lần ấy trường đối với tôi là một nơi xa lạ. Tôi đi chung quanh các lớp để nhìn qua cửa kính để nhìn mấy bản đồ treo trên tường, Tôi không có cảm tưởng nào khác là nhà trường cao ráo và sạch sẽ hơn các nhà trong làng.

? Việc thêm tổ hợp từ “*trước đó mấy hôm*” bổ sung ý gì cho đoạn tiếp theo?

Bổ sung ý nghĩa thời gian, đã nêu rõ thời điểm.

**Sau khi thêm tổ hợp từ
trên, hai đoạn văn đã
đảm bảo tính mạch lạc
chưa?**

***Hai đoạn liên ý, liên
mạch.***

Gọi “*Trước đó mấy hôm*” là phương tiện liên kết đoạn? Em hãy cho biết tác dụng của việc liên kết đoạn văn trong văn bản?

Cụm từ “Trước đó mấy hôm” làm cho ý giữa các đoạn văn liền mạch, tạo tính chỉnh thể cho văn bản.

~~✎~~ I. TÁC DỤNG CỦA VIỆC LIÊN KẾT CÁC ĐOẠN VĂN:

~~✎~~ 1. Xét ví dụ: SGK/50

~~✎~~ -*Ví dụ 2*: Thêm “*Trước đó mấy hôm*” làm rõ thời điểm => giúp hai đoạn liền ý, liền mạch.

→ Làm các đoạn có sự liên kết chặt chẽ liền ý, liền mạch

~~✎~~ 2. Kết luận: Tác dụng của việc liên kết các đoạn trong văn bản, làm các đoạn có sự liên kết chặt chẽ liền ý, liền mạch.

II Cách chuyển đoạn trong văn bản

1. Dùng từ ngữ để liên kết các đoạn văn

VD: Bắt đầu là tìm hiểu. Tìm hiểu phải đặt bài văn vào hoàn cảnh lịch sử của nó. Thế là cần đến khoa học lịch sử, lịch sử dân tộc, có khi cả lịch sử thế giới.

Sau khâu tìm hiểu là khâu cảm thụ. Hiểu đúng bài văn đã tốt. Hiểu đúng cũng bắt đầu thấy nó hay, nhưng chưa đủ.

Hai đoạn văn trên liệt kê hai khâu của quá trình lĩnh hội và cảm thụ tác phẩm văn học. Đó là những khâu nào? Như vậy, mối quan hệ giữa hai đoạn văn là mối qua hệ gì?

Đó là khâu tìm hiểu và cảm thụ, Quan hệ liệt kê.

**Tìm các từ ngữ liên kết
trong hai đoạn văn
trên?**

**Các từ ngữ liên kết
trong hai đoạn văn trên
“*bắt đầu là*”, “*sau là*”**

II. Cách chuyển đoạn trong văn bản

1. Dùng từ ngữ để liên kết các đoạn văn

 a. “*bắt đầu là*”, “*sau là*”
vừa có tác dụng liên kết vừa
có tác dụng liệt kê.

Để liên kết các đoạn văn có quan hệ liệt kê, ta thường dùng từ ngữ có tác dụng liệt kê. Hãy kể tiếp các phương tiện liên kết có quan hệ liệt kê?

**Trước hết, đầu tiên, mở
đầu, bắt đầu, một là, hai
là, tiếp đến, thêm vào đó,
ngoài ra, một mặt, mặt
khác.**

VD: Trước đó mấy hôm, lúc đi ngang qua làng Hòa An bấy chim quyên với thặng Minh, tôi có ghé lại trường một lần. Lần ấy trường đối với tôi là một nơi xa lạ. Tôi đi chung quanh các lớp để nhìn qua cửa kính để nhìn mấy bản đồ treo trên tường, Tôi không có cảm tưởng nào khác là nhà trường cao ráo và sạch sẽ hơn các nhà trong làng.

Nhưng lần này lại khác. Trước mắt tôi làng Mĩ Lí trông vừa xinh xắn vừa oai nghiêm như cái đình làng Hòa Ấp. Sân nó rộng, mình nó cao hơn trông những buổi trưa hè đầy vắng lặng. Lòng tôi đâm ra lo sợ vẩn vơ.

Tìm quan hệ cụ thể về ý nghĩa giữa hai đoạn văn? Tìm phương tiện chuyển đoạn.

Hai đoạn văn trên có ý đối lập nhau, từ “nhưng” phương tiện chuyển đoạn.

? Em có nhận xét gì về ý nghĩa của các từ ngữ chuyển đoạn này?

Ý nghĩa của các từ ngữ chuyển đoạn biểu thị ý nghĩa đối lập.

II. Cách chuyển đoạn trong văn bản

1. Dùng từ ngữ để liên kết các đoạn văn

 b. “*nhưng*”: biểu thị ý nghĩa đối lập.

Đọc đoạn văn ở mục I.2 trang 50- 51 cho biết **đó** thuộc loại từ nào. Tìm một số từ có nghĩa tương tự. *Trước đó là khi nào?*

- * **Đó** là từ dùng để thay thế.
 - + Từ ngữ tương tự: **này, nọ, kia, ấy...**
 - * **Trước đó mấy hôm** là thời điểm diễn ra sự việc, khi nhân vật “tôi” chưa đi học.
-
-

Hãy kể thêm một vài đại từ cũng có tác dụng chuyển đoạn? Như vậy, ta có thể dùng phương tiện gì để liên kết các đoạn văn?

Một số đại từ : đó, này, ấy, vậy, thế...

Ta có thể dùng các phương tiện để liên kết các đoạn văn là các từ ngữ chứa ý liệt kê, tương phản, tổng kết, thay thế...

Bây giờ, khi bác viết gì cũng đưa cho một số đồng chí xem lại, chỗ nào khó hiểu thì các đồng chí báo cho mình sửa chữa.

Nói tóm lại, viết cũng như mọi việc khác, phải có chí, chớ giấu dốt, nhờ tự phê bình và phê bình mà tiến bộ.

**phân tích ý nghĩa giữa
hai đoạn văn trên?**

**Hai đoạn văn trên có quan hệ ý nghĩa
từ
cụ thể sang khái quát, tổng kết.**

Tìm từ ngữ liên kết
giữa các đoạn văn trên?
Tìm thêm một số từ có
tác dụng tương tự.

Từ ngữ liên kết giữa các đoạn văn là:
nói tóm lại, ngoài ra còn một số từ
nữa như: **tổng kết lại**, **nhìn chung**
đánh giá chung...

II. Cách chuyển đoạn trong văn bản

1. Dùng từ ngữ để liên kết các đoạn văn

 - Dùng từ ngữ quan hệ từ, đại từ, chỉ từ, các cụm từ chứa ý liệt kê, tương phản, tổng kết, thay thế, ...

Tìm câu liên kết giữa hai đoạn văn sau, tại sao câu đó có tác dụng liên kết?

VD: *U lại nói tiếp:*

- Chăn cho giỏi, rồi hôm nào phiên chợ u mua giấy về bố đóng sách cho mà đi học bên anh Thân.

Ái dà! Lại còn chuyện đi học nữa cơ đấy!” Học thích hơn hay đi chăn nghề thích hơn nhỉ? Thôi, cái gì làm một cái thôi. Thế thằng Các nó vừa chăn trâu vừa đi học đấy thì sao.

(Bùi Hiền, Ngày công đầu tiên của cu Tí)

“Ái dà! Lại còn chuyện đi học nữa cơ đấy!” câu này vừa có nội dung nhắc lại lời bà mẹ nói ở phía trước vừa nói lên điều diễn ra trong suy nghĩ của nhân vật của câu sau. (**nhắc lại ý đi học ở đoạn văn trên**)

~~✍~~ II. Cách chuyển đoạn trong văn bản

~~✍~~ 1. Dùng từ ngữ để liên kết các đoạn văn

~~✍~~ 2. Dùng câu nối liên kết các đoạn văn

~~✍~~ VD “ *Ái dà! Lại còn chuyện đi học nữa cơ đấy!*”:
câu này vừa có nội dung nhắc lại lời bà mẹ nói ở phía trước vừa nói lên điều diễn ra trong suy nghĩ của nhân vật của câu sau.

~~✍~~ **3 . Ghi nhớ Sgk/53**

III. Luyện tập

 Bài tập 1: Tìm các từ ngữ có tác dụng liên kết... và cho biết chúng thể hiện ý nghĩa gì?

Các từ ngữ có tác dụng liên kết:

- a. Nói như vậy → **tổng kết**
- b. Thế mà → **tương phản**
- c. Cũng → **nói tiếp, liệt kê**
- d. Tuy nhiên → **tương phản**

Bài tập 2: Chọn từ ngữ thích hợp điền vào chỗ trống làm phương tiện liên kết.

a. Từ đó

b. Nói tóm lại

c. Tuy nhiên

d. Thật khó trả lời

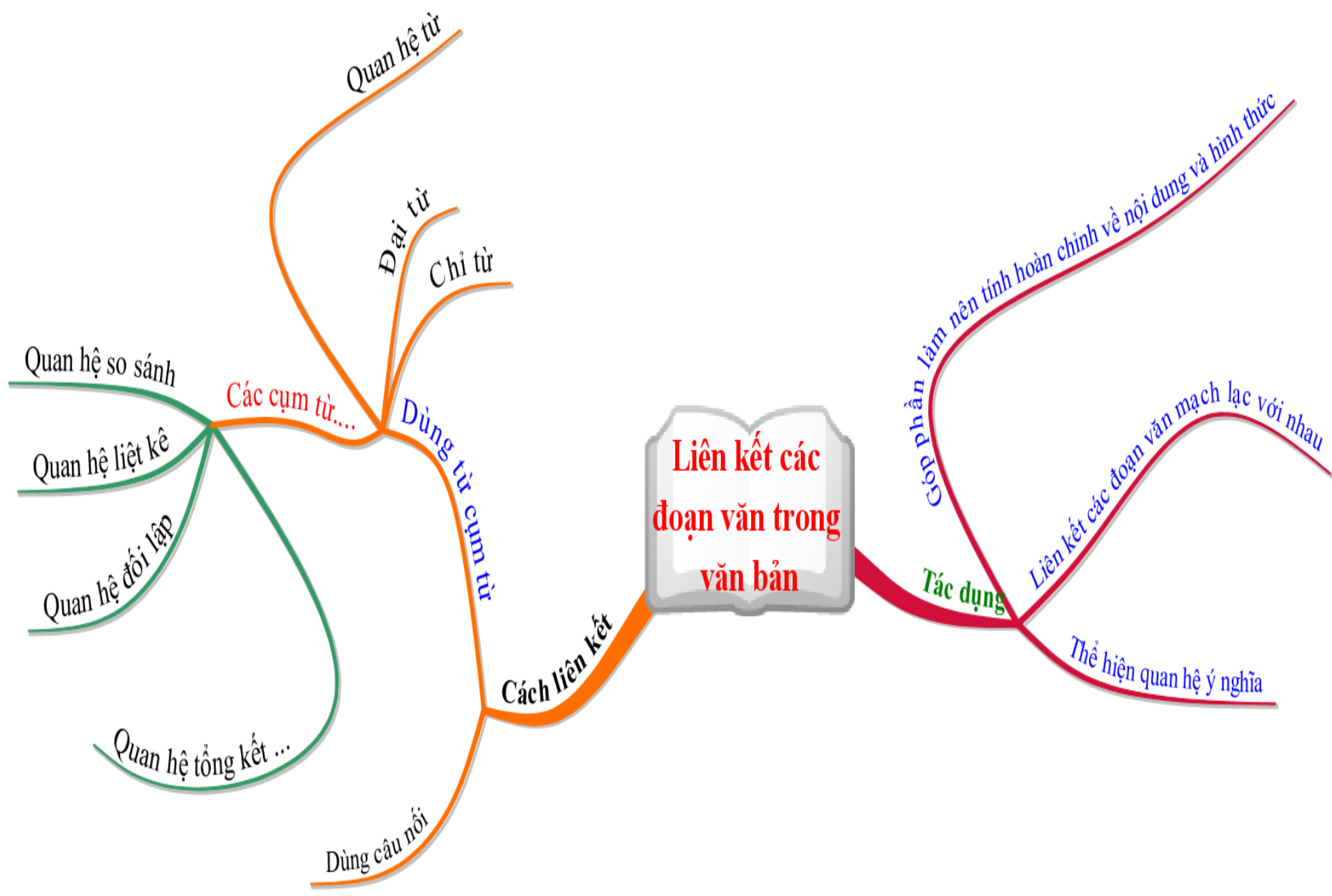

IV. CỦNG CỐ

1. Khi nào thì dùng liên kết câu?
2. Có mấy cách dùng liên kết các đoạn văn?

**Liên kết các
đoạn văn trong
văn bản**

Các cụm từ...

Dùng từ cụm từ

Quan hệ từ

Đại từ

Chỉ từ

Dùng từ nối

Quan hệ so sánh

Quan hệ liệt kê

Quan hệ đối lập

Quan hệ tổng kết ...

Gợi phần làm nên tính hoàn chỉnh về nội dung và hình thức

Tác dụng

Liên kết các đoạn văn mạch lạc với nhau

Thể hiện quan hệ ý nghĩa

V. DẶN DÒ

- * Về nhà học thuộc phần ghi nhớ, viết một số đoạn văn có sử dụng một số các phương tiện liên kết và phân tích các phương tiện liên kết em đã sử dụng.
 - * Xem trước bài “Miêu tả và biểu cảm trong văn tự sự”.
-
-

KÍNH
CHÚC
QUÝ
THẦY
CÔ
MẠNH
KHỎE

CHÚC
CÁC
EM
HỌC
TẬP
TỐT

Celestial Exploring
art by KAGAYA

©2003 KAGAYA / ©2003 Synforest / CD-ROM SW-008

[HTTP://WWW.51WALL.COM](http://www.51wall.com)